

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VI.21.241/2012/11.szám

A Kúria a Rideg Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek Vidákovits Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Vidákovits Béla Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt szám alatt megindított és másodfokon a Törvényszék 45.Pf.631.523/2012/3. számú ítéletével befejezett perében az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint külön felhívásra az államnak 283.000 (kettőszáz-nyolcvanháromezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A peres felek és volt házastársaik korábban P.-en laktak, a két család baráti kapcsolatban is állt, közös üdülésen is részt vettek. A felperes házastársa S. J. először 2001. július 25-én adott kölcsön 1.400.000 forintot az alperes házastársának, az erről készült okiratot a peres felek tanúként írták alá. 2003. januárjában S. J. arról értesítette az alperest és házastársát L. A.-t, hogy a tartozást engedményezés okán volt férjének, a felperesnek fizessék vissza.

E tartozásból eredő tőke és ügyleti kamat összegét 1.723.000 forintban rögzítette a felperes és L. A. a 2003. január 19-én kelt okiratban, és újraszabályozták a lejáratot és ügyleti kamatot. Az alperesnek és házastársának további tőkére volt szüksége a p.-i ingatlanuk tehermentesítéséhez és tervezett lakáscseréhez, ezért a felperes 3.350.000 forintot adott kölcsön, egy éves visszafizetési határidővel, 12 % kamattal a 2006. augusztus 28-án kelt okirat szerint L. A.-nak. A pénzmozgás mindkét esetben banki átutalással

történt, a felperes és házastársa lakossági folyószámlájáról az alperes és házastársa számlájára. A fenti kölcsönök törlesztésére egyetlen alkalommal, 2007. október 27-én 2.780.000 forint utalás történt a felperes folyószámlájára tartozás rendezése címén.

Ezen a napon egy újabb megállapodást is kötött a felperes és L. A., melyben összegezték a korábbi két kölcsönt, ügyleti kamatait és résztörlesztést, és ennek eredményeként 4.000.000 forint összegben határozták meg a fennálló tartozást azzal, hogy 2010. október 27-ig köteles a kölcsönvevő azt egy összegben visszafizetni, évi 11 % ügyleti kamattal. L. A. biztosítéku ajánlotta az alperessel közös tulajdonukban lévő ingatlanukat, és vállalta közjegyző előtt tartozáselismerő nyilatkozat tételét, amennyiben határidőre nem teljesít.

A fizetési kötelezettség lejáratáig, 2010. október 27-ig további törlesztés nem történt. Az alperes és L. A. megszakitották házastársi életközösségüket október 23-án oly módon, hogy L. A. elköltözött a biztosítéku is felajánlott közös ingatlanból. 2010. november 10-én L. A. közjegyzői okiratban elismerte 4.000.000 forint tőke és ennek 2007. október 27-től évi 11 % ügyleti kamata tartozását, melynek megfizetését 2010. november 30-ig vállalta, összesen 5.519.538 forint összegben. Ugyanezen időpontig vállalt megfizetni további 150.000 forint egyéb címén fennállt kölcsöntartozást mindösszesen 5.669.538 forintot azzal, hogy késedelmes teljesítés esetén a törvényes mértékű késedelmi kamat fizetésére is kötelezettséget vállalt. A határidő eredménytelen elteltét követően a felperes 2011. január 12-én írásban is felszólította L. A.-t és az alperest a haladéktalan teljesítésre.

A felperes keresetében a házastársak teljes kölcsöntartozásának fele része, 2.834.769 forint és ennek 2011. január 13-tól esedékes törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 523. § (1) és 301.§ és a Csjt. 27. § (1) és 30. § (3) bekezdése alapján.

Az alperes a kereset elutasítását azért kérte, mert a kölcsöntartozások kizárólag házastársát terhelik. Azt nem vitatta, hogy a keresetben jelölt összegek a megjelölt időpontokban átutalásra kerültek a házastársával közös bankszámlájukra, de a kölcsön nagy részét házastársa már visszafizette, illetve erre lehetősége volt. Az alperes állította, nem volt arról tudomása, hogy a 2001 júliusi tartozás még fennáll. Azért is alaptalan a vele szembeni követelés, mert L. A. a közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot már az életközösség megszakadása után tette, és a felperes is csak jóval ezt követően szólította fel alperest a teljesítésre.

Az elsőfokú bíróság 2.834.769 forint és ennek 2011. január 13-tól számított kamatai és perköltség megfizetésére kötelezte az alperest azzal, hogy felelőssége a tartozásért a L. A. házastársával fennállt közös vagyonból reá eső rész erejéig áll fenn, és

egyetemleges a L. A. 2010. november 10-i keltű 11050/Ü/979/2010/2. számú közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségével. A bíróság a tényállást a perben csatolt okiratok és L. A. tanúvallomása alapján állapította meg. A Ptk. 216. § rendelkezésére utalva, -melynek értelmében szerződéses akaratot szóban vagy ráutaló magatartással is kifejezésre lehet juttatni - azt állapította meg, hogy függetlenül attól, hogy a 2001. július 25-i szerződést az alperes tanúként írta alá, az ügyletkötés körülményeiből mégis a házastársak közös jogügyletére lehetett következtetést levonni. Ezért az alperes is ügyletkötő félként vált kötelezetté. Az alperes nem tudott eleget tenni az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek, csupán állította, de nem igazolta, hogy az 1.400.000 forintot kamataival együtt visszafizették.

A bíróság által megállapított tényállás szerint is - az alperes állításával egyezően - a további két kölcsönügyletben nem vett részt szerződő félként az alperes. A Csjt. 27. § és 30. § rendelkezései alapján a házassági életközösség fennállása alatt a házastársaknak nyújtott kölcsön a házastársak közös vagyona - függetlenül attól, hogy azt milyen célra kérték, illetve fordították. A törvény megdönthető vélelmet állít fel a másik házastárs hozzájárulásáról. E vélelemmel szemben az alperes nem bizonyította, hogy az ügyletkez nem járult hozzá és hozzájárulása hiányáról a felperes tudott vagy a körülményekből tudnia kellett.

A banki adatközlés alapján egyértelmű volt az alperes és házastársa közös bankszámlájára a felperes számlájáról érkezett háromszori átutalás összege és időpontja, és a 2007. október 27-én eszközölt részteljesítés is. L.A. tanúvallomását is hiteltérdemlőnek fogadta el az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy érdektelennek nem volt tekinthető, mert vallomása nem volt logikátlan, ellentmondásos, a vallomásában foglaltakat peradatok nem cáfolták.

Az elsőfokú bíróság a résztörlesztést a régebben lejárt kölcsön és járuléкаи teljesítésére számolta el a Ptk. 293. §-a alapján, és ezt követően rendelkezett az alperes kamattal is terhelt fizetési kötelezettségről, a közös vagyon reá eső korlátozott mértékéig. A 2010. január 25-én utalt 150.000 Ft kamatmentes kölcsönből alperest terhelő összeg után érvényesített emelt mértékű késedelmi kamatkövetelés iránti keresetrészt pedig elutasította.

Az elsőfokú bíróság szükségtelennek ítélte az alperes által bizonyítandó tények körében L. P., V. G. és L.S. tanúkenti meghallgatását, mert irreleváns a kölcsön felhasználásának célja és módja a jogvita elbírálása szempontjából, és a visszafizetés tényét sem igazolja önmagában az a körülmény, hogy az alperesnek és házastársának megfelelő fedezete lehetett a kölcsön visszafizetéséhez.

Az alperest marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezés ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes az ítélet hatályon kívül helyezését kérte elsődlegesen, mert a bíróság a tényállást nem tárta fel az elbíráláshoz szükséges mértékben. Sérelmezte, hogy a bíróság mellőzte tanúbizonyítási indítványait. Elismerte ugyan a 2001. július 25-i és 2006. augusztus 28-i kölcsönök felvételét, de a 2003. január 19-i és 2007. október 27-i módosításokat, a szerződések akkori dátum szerinti megkötését és aláírását már vitatta, így elengedhetetlen lett volna az okirati tanúk meghallgatása. Előadta vélekedéseit, miért életszerűtlen a három évvel későbbi közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat tételére vonatkozó kötelezettségvállalás. Vagyoni viszonyait részletezve azt is kifejtette, miért lehetett alappal abban a hiszemben, hogy korábbi tartozásuk már nem áll fenn. A fellebbezési tárgyaláson az alperes olyan okirat másolatot is bemutatott, amelyen a keresetlevélhez másolatban csatolt magánokirattól eltérő okirati tanúk aláírása szerepelt.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyta. A Pp. 235. § (1) bekezdés korlátozó rendelkezésére utalva a fellebbezésben előadott újabb tényeket, következtetéseket, bizonyítási indítványokat figyelmen kívül hagyta, mert a periratokból megállapította, hogy az elsőfokú bíróság megfelelően tájékoztatta az alperest a bizonyítandó tények köréről és a mulasztás jogkövetkezményeiről, ennek ellenére az elsőfokú tárgyalás berekesztése előtt nem került sor a fellebbezésben előadott tények és indítványok előterjesztésére, holott azok jellegüknél fogva ismertek voltak az alperes előtt. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem látott indokot.

A másodlagos fellebbezési kérelmet érdemben elbírálva állapította meg, hogy a bizonyítékok teljeskörű és okszerű mérlegelésével hozott ítéletet az elsőfokú bíróság. A kifejtett indokokkal, - illetve a további bizonyítási indítványok mellőzésével és annak indokaival is egyetértett a másodfokú bíróság.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, melyben a Pp. 206. § (1) bekezdés sérelme miatt annak hatályon kívül helyezését kérte és az eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását.

A felülvizsgálati kérelem indoklása szerint a megállapított tényállás részben hiányos és téves. Az eljáró bíróságok nem tárták fel a tényállást a szükséges mértékben. Elutasították az alperes bizonyítási indítványát a kölcsön, illetve kölcsönrendezési megállapodások okirati tanúinak meghallgatására. A tényállást egyetlen tanú, L. A. hozzátartozó tanúvallomására alapította a bíróság, aki az alperessel házastársi vagyonközösség megszüntetése

íránt perben áll, tőle az alperesre kedvező tanúvallomás nem várható. Az alperes elismerte, hogy már az elsőfokú eljárás során rendelkezésére álltak a különböző tanúk által aláírt kölcsönrendezési okiratok, de csak a jogi képviselő váltás után nyílt lehetősége az iratok összehasonlítására. Ettől függetlenül, a valós tényállás felderítése érdekében a bíróságnak a Pp. 164. §-ban megfogalmazott kötelezettséget szem előtt tartva vizsgálni kellett volna a felek valós anyagi helyzetét, a kölcsön visszafizetésének reális lehetőségét, hiszen az alperes soha nem ismerte el, hogy a 2001-ben felvett kölcsön 2006., illetve 2007-ben még fennállt. Az alperes ennek kapcsán elévülésre is hivatkozott.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A jogerős ítélet az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le, azokkal a Kúria is egyetértett, jogszabálysértés nem történt. Az alperes alaptalanul sérelmezte felülvizsgálati kérelmében a kölcsönök, illetve a kölcsön-rendezési megállapodások okirati tanúi meghallgatásának elmaradását. E bizonyítási indítványával az alperes az okiratok valódiságát vitatja, vagyis ezáltal tartalmában a kölcsönök felvételét is tagadja. Az tény, hogy valóban különböző tanúk által aláírt változatokban, másolatként állnak rendelkezésre a 2003. január 19-i, 2006. augusztus 28-i és a 2007. október 27-i megállapodások, ez azonban nem változtat azon, hogy a kölcsönösszegek felvétele bizonyított volt a perben, így a tanúk meghallgatása szükségtelen. A kölcsön létrejöttét ugyanis nemcsak teljes bizonyítóerejű magánokirat igazolhatja. A felperes egyéb módon, banki igazolásokkal hitelt érdemlően bizonyította a kereseti tényállításba foglalt összegek átutalását, melyet egyébként az alperes sem vitatott személyes nyilatkozatában.

Az alperesnek a perben azt kellett bizonyítani, hogy a kölcsönöket visszafizették. Erre vonatkozó tényállítása és vélekedése bizonyítékként nem értékelhető. A 2007. október 27-i 2.780.000 forint összegű résztörlesztésen kívül egyéb törlesztést nem tudott igazolni Mivel valamennyi hivatkozott pénzmozgás pénzügyi intézet útján történt, a Kúria álláspontja szerint éppen az lehetett volna ésszerű, - ha további törlesztés ténylegesen történt, - hogy azt is pénzügyi intézet útján teljesíti a kötelezett.

Az alperes azt sem tudta bizonyítani a perben, hogy a kölcsönök nem az ő hozzájárulásával lettek felvéve és a felperesnek erről tudnia kellett. A Csjt. 30. §-ába foglalt törvényes vélelmet nem sikerült megdöntenie. A felperes a házastársak közös bankszámlájára utalta a

kölcsönöket abban az időben, amikor házastársi életközösségük még fennállt. Közös gazdálkodtak, a számla fölött mindketten rendelkezettek. A kapott összeget a közös tulajdonú ingatlanuk tehermentesítésére és közös üdülésre fordították. Életszerű az a felperesi előadás is, hogy közös baráti találkozók alkalmával a kölcsönök témája rendszeresen szóba került.

E körülményekre figyelemmel nem releváns, hogy milyen súllyal értékelhető L. A. tanúvallomása a házastársi életközösség megszakadását követően kialakult vagyoni jogi vita miatt.

Nem helytálló a felülvizsgálati kérelemnek az elévüléssel kapcsolatos okfejtése. A korábbi 2001. július 25-i kölcsönből eredő teljes követelést annulálta a 2007. október 27-i tartozásrendezés. A későbbi 2006. augusztus 28-án egy éves lejáratra adott kölcsön érvényesítése elévülési időn belül megtörtént a 2011. május 16-án benyújtott keresetlevéllel.

Az alperes házastársának tartozáselismerése egyébként is megszakította az elévülést a Csjt. 30. § alapján az alperesre is kihatóan. Bár vitatható a felperes által csatolt okiratok teljes bizonyítóereje a tanúk eltérősege miatt, - L. A. egyszerű okiratba foglalt tartozáselismeréseként mégis megszakították az elévülést, a Ptk. 327. § (1) bekezdésben szabályozott módon, éppúgy, mint a 2010. november 10-i közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozata.

Mindezek alapján nem volt megállapítható, hogy a jogerős ítéletben rögzített tényállás iratellenes volna, vagy okszerűtlen következtetéseket tartalmazna, ezért a mérlegelés sem állt ellentétben a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakkal. Nem volt sem ok, sem lehetőség a rendelkezésre álló bizonyítékok felülmérlegelésére. A Kúria ezért a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. § (1) bekezdés értelmében a felülvizsgálati eljárásban is irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperest a felperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenységgel arányosan megállapított és a 4/A. § (1) bekezdése szerint ÁFÁ-t is magába foglaló ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, és az előlegezett felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2013. június 11.

*Dr. Wellmann György s.k. a tanács elnöke, Oroszné dr. Kerekes Anna
s.k. előadó bíró, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. bíró*

*A kiadmány hitelül:
tisztviselő*